

С Т А Н О В И Щ Е

на дисертационен труд на тема:

“Ерготерапевтични подходи и стратегии в обучението на високофункционаращи ученици от аутистичния спектър (със синдром на Аспергер)”

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
по научно направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

на *Христос Бабалис*

от доц. д-р Мая Любенова Чолакова

1. Кратки биографични данни

Христос Бабалис е бакалавър по гръцка филология от Тракийския университет „Демокрит“ в Комотини и магистър по медии и журналистика от Аристотелевия университет в Солун, Гърция. През 2017 г. е зачислен за редовен докторант в професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика) към Факултета по науки за образованието и изкуствата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

2. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

Това е поредната дисертационна разработка, посветена на въпроси, свързани с обучението и образованието на ученици с така наречения високофункционаращ аутизъм или синдрома на Аспергер. Сам по себе си, този факт предполага, че е налице както специфичен научен интерес, така и пространство за изследвания, които да допринесат към съществуващото познание и практиката в областта. Проучването на ерготерапевтичните подходи и стратегии, използвани в обучението на ученици със синдрома на

Апергер, безспорно е сред актуалните и значими теми в това отношение, доколкото формирането на социални стереотипи на поведение и умения за автономно функциониране е сред ключовите цели на обучението на деца с нарушения от аутистичния спектър, където ролята и компетентността на учителите също е от решаващо значение.

3. Преглед на дисертационния труд и анализ на резултатите

В структурно отношение дисертационният труд се състои от увод, шест глави, изводи, заключение, приноси и библиография от 223 литературни източника. Заедно с приложенията, трудът е в обем от 194 стандартни страници. Оформен е прецизно и е онагледен с 29 фигури, 29 таблици и 11 изображения. В преобладаващата си част използваните и цитирани в текста литературни източници са публикувани след 2000 г.

В увода конкретно и ясно е мотивиран изборът на тема. В теоретичната част на работата пространно и същевременно систематично и целенасочено са представени и анализирани съвременни изследвания в областта на нарушенията от аутистичния спектър с фокус върху синдрома на Аспергер, както и потребностите от образователни и ерготерапевтични интервенции при учениците със синдрома на Аспергер в контекста на приобщаващата класна стая. Проблематизирана е практиката на работа с ученици с конкретния тип специални потребности от гледна точка на нагласите, знанията и опита на учителите, осъществяващи обучителен процес с тях в условията на общообразователното училище. Поставен е акцент върху необходимостта от комплексен подход за постигане на по-висока ефективност на интервенциите, включващ акцент както върху академични, така и върху уменията за независим живот. Като цяло, в тази част на дисертационния труд докторантът е демонстрирал добро познаване на

състоянието на научноизследователския проблем и е съумял да интерпретира темата задълбочено и обективно.

Методологията на изследването е представена в пета глава. Генералната цел, която си поставя докторантът, е да проучи знанията за и съответно използването на ерготерапевтични подходи от учителите на ученици със синдром на Аспергер в процеса на обучение. Тази цел е декомпозирана в специфични цели и задачи, за чието решаване е използвана подходяща методика, състояща се от собствен онлайн въпросник и полукструктурирано интервю, съответно сред 160 учителя и 10 учителя от Атина. Последователно и аргументирано са описани всички компоненти на избрания изследователски дизайн. Данните са обработени и анализирани чрез адекватни методи. Представянето на анализа на резултатите е изчерпателно и задълбочено. На базата на проведеното изследване изцяло е потвърдена първата и частично – втората и третата хипотези. Изводите произтичат коректно от анализа на резултатите и очертават както състоянието, така и перспективите за развитие в избраната област на изследване.

Като цяло, впечатлението е за едно ясно замислено, добре обосновано, старателно планирано и коректно проведено и представено изследване, което хвърля светлина върху малко познати аспекти от теорията и практиката на обучение на ученици със синдрома на Аспергер.

4. Основни теоретични и практико-приложни приноси

Авторът е формулирал 2 приноса с научно-теоретичен и 3 приноса с практико-приложна насоченост. Безспорните постижения на дисертацията са свързани с разработването и прилагането на авторски въпросник с възможности за по-нататъшно използване, както и конкретизирането на нагласите, наличните знания и практически умения за прилагане на

ерготерапевтични подходи и стратегии в обучението и образованието на ученици със синдром на Аспергер.

5. Публикации по темата на дисертационния труд

Налице е списък с 3 публикации по темата на дисертационния труд в сборници от научни конференции, което удовлетворява предварителните изисквания за защита.

6. Автореферат

Авторефератът в обем от 83 страници представя в синтезиран вид структурата и съдържанието на дисертационния труд, както и списък с приносите и публикациите на докторанта. Като забележка считам, че би могъл да бъде както по-кратък от гледна точка на обема на дисертацията, така и по-добре балансиран от гледна точка на съдържанието.

7. Въпроси и препоръки

От описанието на методиката става ясно, че освен въпросник е използвано и полуструктурирано интервю като качествен метод за набиране на емпирични данни. В тази връзка, въпросите ми са:

По какъв начин са подбрани участниците в интервюто и какви са техните характеристики?

Как са анализирани данните от интервюто?

Винаги препоръчвам на успешно защитилите докторанти да публикуват резултатите от своите разработки в реферирани специализирани издания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът на дисертационния труд ми дава основание да дам своята положителна оценка и да препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Христос Бабалис образователната и научна степен „доктор“ по научно направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

27.09.2020 г.

Изготвил становището:

София

доц. д-р Мая Чолакова